

Državni izpitni center

M 0 4 1 5 6 1 1 2

SPOMLADANSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 5. junij 2004 / 120 minut

SPLOŠNA MATURA

1. IKONOGRAFIJA

- A) Poslednja sodba. (1 točka)
- B) Romanika, pozna, visoka renesansa, barok. (1 točka)
- C) Kapiteli, ostenja portalov, portalne preklade, čela (timpanoni), luneta ali timpanon, prižnica, zaključki stebrov, vrata (1 točka)
- D) Ploskovitost, disproporcionalnost, simbolne velikosti figur, tipizacija obraza, shematizirano gubanje draperije, simetrija, profil, stilizacija, svetopisemski motiv ... (1 točka)
- E) Apolinični Kristus je središče dogajanja. Z zamahom desnice sproži celotno krožno gibanje slike. Marija se privije k sinu, svetniki se rahlo umaknejo, desno so poveščani, ki vstajajo iz grobov, na levo so pogubljeni ... Upošteva se razlaga Poslednje sodbe (4 elementi) (1 točka)
- F) Poudarjena dramatičnost, čutnost, slikovitost, razgibanost, prekipevajoče oblike, bujnost teles, žive in intenzivne barve (1 točka)

2. PRAZGODOVINSKA UMETNOST

- A) Magijska vloga. (Ali opisni odgovor.) (1 točka)
- B) Prosta ali nevezana kompozicija, realistično upodabljanje živali, poudarjene temne črte živali, plastenje živali druge čez drugo ... 3 značilnosti slikarstva (1 točka)
- C) Altamira, Lascaux (1 točka)
- D) Neolitik, megalitska arhitektura (1 točka)
- E) Vaška situla, obredna posoda (1 točka)
- F) Pripoved poteka v treh pasovih. Prvi pas prikazuje prihod veljakov na slavje, drugi slavje samo in tretji pas spreved živali, ki jih spremljajo ptice smrti. Torevtika. (1 točka)

3. EGEJSKA UMETNOST

- A) Minojska umetnost ali umetnost Krete (2000–1400 pr. n. št.) mikenska umetnost (1600–1200 pr. n. št.) Zadostuje brez letnic. (1 točka)
- B) Slika 1 – Knosos. Palačno mesto nima obzidja. Zasnovano zelo svobodno, razgibano, okoli osrednjega dvorišča, večnadstropno, množica soban, skladišč, obrtnih delavnic, odprtine v stropu, prezračevalne naprave, vodovod, stranišča na odplakovanje. Tipični stebri, stopnišča, barve: modra, rumena, rdeča, labirint ... Slika 2 – Tirins: dvodelno zasnovano palačno mesto z mogočnim obzidjem, zgrajenim iz skrbno obdelanih kamnitih blokov, najpomembnejša zgradba v mestu je megaron ... (2 točki)

- C) Sl. 3 pripada umetnosti Krete, gre za obredno posodo.
Sl. 4 pripada kulturi mikenske družbe, gre za posmrtno masko. (2 točki)
- D) Svet narave in živali (lilije, hobotnice, delfini); prizori iz vsakdanjega življenja (boks, deček z ribami); pogosti motivi ženske (parižanka); motivi obrednega preskakovanja bikov. (1 točka)

4. ANTIČNO KIPARSTVO – SLOG IN IKONOGRAFIJA

- A) Akt (1 točka)
- B) 2 helenizem, 3 grška klasika, 4 arhaika
(vse tri navedbe za 1 točko)
- C) Statičnost, nerazgibanost, stilizacija telesa in obraza, simetrično oblikovanje figure, arhaični nasmešek ...
(1 točka za tri navedbe)
- D) Afrodita/Venera
(1 točka za pravilno poimenovanje)
- E) Bog glasbe, petja, umetnosti, voditelj muz, bog sonca, prerokovanja, zdravilstva, sprva tudi bog nagle smrti, zavetnik pastirstva in bog ljubezni.
(1 točka za dve navedbi)
- F) Apolon nastopa v legendah pod zaporednimi št. 1, 2, 3
(1 točka za en pravičen odgovor)

5. ROMANSKA IN GOTSKA UMETNOST – PREPOZNAVANJE SLOGA

- A) Romanski umetnosti pripadajo spomeniki na slikah št.: 1, 3 in 6, gotski umetnosti pripadajo spomeniki na slikah št.: 2, 4 in 5. (1 točka)
- B) Izpostavljeno je človeško trpljenje, ekspresivnost izraza, spotegnjeni proporci, gubanje opasice je bolj naravno in mehkejše ...
(1 točka za dve navedbi)
- C) Uravnoteženost stavbnih volumnov, ki so pregledni in jasni, aditivno načelo arhitekturne gradnje, vezani sistem, longitudinalni tloris s transeptom, stolp ali kupola nad križiščnim kvadratom, polkrožne apside, polkrožni loki arkad, slepih arkad, oken in vrat, gradnja v pravih klesancih ...
(1 točka za tri navedbe)
- D) Poslednja večerja, Sveto pismo (Biblija).
(1 točka za dve pravilni navedbi)
- E) Sv. Krištof, na zunanjščini je naslikan zato, ker so verjeli, da že oddaljeni pogled na podobo varuje pred nesrečo in smrtjo.
(1 točka za oba odgovora)
- F) Razmeroma realistično oblikovanje figure, mehka gubanja draperije, elegantni, spotegnjeni proporci figur ...
(1 točka za dve navedbi)

6. POZNAVANJE UMETNIKA

- A) Leonardo da Vinci. (1 točka)
- B) Oznanjenje, Zadnja večerja, Ana Samotretja.
Angel oznani Mariji, da je spočela od sv. Duha in da bo rodila Jezusa. (1 točka)
- C) Visoka renesansa, simetrična kompozicija, popolno obvladovanje prostora, poudarjen kolorit, sfumato, duhovnost, trikotniška, piramidalna kompozicija. (1 točka)
- D) Andrea Verocchio. (1 točka)
- E) Rim, Firenze, Milano, Benetke. (1 točka)
- F) Neustrezna kombinacija tehnik stenskega slikarstva. Kombinacija freska-tempera. (1 točka)

7. BAROČNO SLIKARSTVO

- A) Snemanje s križa. Križanje, Polaganje v grob ... (1 točka)
- B) Rembrandt, Rubens. (1 točka)
- C) Slika 1 Rembrandt: zelo realistično upodobljeni liki, zlato rjava barvna skala, poudarek na psihološki označitvi človeka, slike z versko vsebino naslikane kot prizori iz vsakdanjega življenja, uporaba chiaroscuro, nenehno eksperimentiranje v oblikovanju svetlobe ...
Slika 2 Rubens: prekipevajoča telesnost in mogočna čutnost, patos, razkošnost, reprezentativnost slik, močne žive barve – velik kolorist, bujna bohotna telesa, zapletene kompozicije, sočasno dogajanje je povezal z mitološkimi motivi ... (2 točki)
- D) Caravaggio: Polaganje v grob. (1 točka)
- E) Chiaroscuro, realizem upodobljenec, mešanje motivnih svetov in vsakdanjega življenja, slikanje po živem modelu. (1 točka)

8. POZNAVANJE SLOVENSKE UMETNOSTI

- A) Portret očeta, Janez Šubic (1 točka)
- B) Pred lovom, Jurij Šubic (1 točka)
- C) Realizem, plenerizem, umetnost je povezana z realnostjo, izrazite barve, življenjsko sodobne teme ... (1 točka)
- D) Ažbe, Petkovšek, Vesel, Kobilca (1 točka)
- E) Impresionizem (1 točka)
- F) Portret, žanr.
Portret je upodobitev osebnosti človeka, žanr je upodobitev vsakdanjega življenja. (1 točka)

9. POZNAVANJE SECESIJSKE UMETNOSTI

- A) Jugendstil, art nouveau, modernismo, modern style, liberty.
(2 navedbi za 1 točko)
- B) Modernizacija tlorisa (prostori prehajajo drug v drugega). Uporaba železa, keramike, stekla in barvnega stekla v arhitekturnem oblikovanju. Poudarjena dekorativnost, pomembna vloga ornamenta. Novi ornamentalni vzorci: vegetabilna ornamentika in geometrijski ornament.
(3 navedbe za 1 točko)
- C) Jožef Plečnik, Zacherlova hiša na Dunaju.
(2 navedbi za 1 točko)
- D) Umetna obrt, pohištvo, plakat, tkanine, nakit ...
(2 navedbi za 1 točko)
- E) Gustav Klimt. Ploskovitost, ornamentalnost, dekorativni mozaični vzorci, ki prekrijejo celotno sliko, pogosta uporaba zlate barve in prefinjenih barvnih kombinacij, rahla stilizacija figur in subtilna erotičnost.
(2 navedbi za 1 točko)
- F) Urbančeva hiša (Centomerkur), Ljubljana ...
Radovljica, hiša Čebelica
Piran, Tartinijevo gledališče
Kandidat lahko navede tudi mnoga druga dela, npr. Čudnova hiša, Krisperjeva hiša, Hauptmanova hiša, Bambergova hiša, Ljudska posojilnica, Zadrúžna gospodarska banka ... v Ljubljani ali dela drugod po Sloveniji.
(2 navedbi za 1 točko)